І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 220. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛИСТОПАДА 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 14, 1957 No. 220. VOL. LXIV.

СТІВЕНСОН ПОГОДИВСЯ БУТИ ДОРАДНИКОМ У СПРАВАХ КОНФЕРЕНЦІЇ НАТО В ПАРИЖІ

Вашингтон. — Як повідомляють з Білого Дому, Адлей Е. Стівенсон, провідник демократів і демократичний кандидат на Президента в рр. 1952 і 1956, погодився бути тільки дорадником в оформленні американської програми зовнішньо-політичних і мілітарних дій та заходів під час конференції голов держав НАТО, що має відбутися в половині грудня ц. р. в Парижі. Водночас із цим Стівенсон відкинув суґестію, висловлену йому Доллесом, щоб він очолював групу експертів, завданням якої мало б бути запроєктування пропозицій і напрямних для през. Айзенгавера і для нього, як державного секретаря, що їх мала б американська делегація дотримуватись на згаданій конференції у Парижі. Натомість погодився Стівенсон давати усно або на письмі свої коментарі і завваги до запланованих американською делегацією напрямних політики НАТО ще перед оконечною децизією щодо них. Із цією своєю згодою Стівенсон зв'язав вимогу, щоб уряд інформував його про свої зовнішньо-політичні пляни і їх розвиток. Висловлена Стівенсоном „погодженість бути дорадником в оформленні пропозицій і напрямних для американської делегації в Парижі ще не визначає його згоди на безпосередню участь в цій делегації, ані теж згоди на відбуття таких чи інших безпосередніх зустрічей із през. Айзенгавером. Пресовий секретар Білого Дому Гаґерті заявив, що такої можливости не дискутовано. Погодився Стівенсон бути дорадником у приготуванні „американської програми" на конференцію в Парижі, не зважаючи на те, що він не цілком погоджується з методами і напрямними теперішньої політики уряду і що він обстоює погляд, що проблем держав НАТО не можна розглядати без зв'язку із проблемами Середнього і Далекого Сходу, як теж інших областей. В заяві, опублікованій секретаріятом Стівенсона, стверджується, що Стівенсон не мав і не має ніякого безпосереднього контакту з през. Айзенгавером і що він відбув тільки декілька розмов із державним секретарем Доллесом на тему конференції держав НАТО і що після цих розмов він погодився розглянути і передискутувати пляновані цією конференцією пропозиції уряду як теж передав Доллесові окреме меморандум із з'ясуванням своїх поглядів на актуальні проблеми і потреби. Закінчується заява ствердженням, що Стівенсон вважав своїм бажанням і обов'язком, не вважаючи на свою партійну приналежність і особисті симпатії, асистувати урядові передусім з огляду на важливість і далекосяжність американської позиції у світі.

Бравдер заявляє, що „людина затріюмфує над тиранією"

Ню Бронсвік, Н. Дж. — Голова Американської Комуністичної партії в роках 1930-1945 Ерл Бравдер у своїй лекції в Рутґерському університеті заявив, що людина таки затріюмфує над тиранією тоталітарної держави. Бравдера викинули з Комуністичної партії в 1946 році за „правий ухил", і тепер він уважає себе за „марксиста-ревізіоніста". У своєму докладі він сказав, що марксизм поширився був дуже в світі після комуністичної революції в Росії в 1917 році, хоч Маркс передбачав, що соціялістична революція повинна початися в тих країнах, де є сильно розвинений капіталізм. Внаслідок цієї помилки марксизму виникла в ньому криза, яка триває й донині, як це видно з подій у Мадярщині і Польщі, у „виявлюванні" злочинів Сталіна в СССР і в розходженні між Тітом і Москвою. На думку Бравдера ця криза існує і в Китаї і в совєтській Росії, хоч там її так не видно, бо немає порушення національної суверенности. (Видно, що колишній голова Комуністичної партії ЗДА нічого не знає про поневолення України, Білоруси, Грузії та інших самостійних колись народів комуністичною Москвою). Бравдер закидає марксистам-комуністам недоцінювання капіталізму в Західній Европі та в Америці. Ленін та його товариші передбачали вибух комуністичної революції в інших державах, але це не сталося, а З'єднені Держави є „найбагатшою країною в світі".

Фідель Кастро домагається закордонної допомоги для своїх повстанців

Ню Йорк. — Провідник кубинських повстанців Фідель Кастро найменував чотиричленний комітет із кубинської політичної еміґрації, який має дбати про допомогу закордону для повстанців на кубинському острові. Головою цього комітету є д-р Маріо Ллерена, а його членами Карльос Франкві, Лестер Редріґез і д-р Маріо Чібас. Всі вони перебувають в ЗДА як політичні еміґранти. Кастро має мати 1,000 повстанців. Фідель Кастро заповідає нову акцію своїх повстанців проти уряду президента Батісти, а саме палення на полях цукрової трощі і тютюнових складів. Кастро приготовляється також до загального страйку, як заіснують сприятливі умовини.

АРМІЯ МАЄ ВИПУСТИТИ САТЕЛІТ ЗЕМЛІ НА ПОЧАТКУ 1958 РОКУ

Вашингтон. — Представник армії заявив, що їй вдасться вистрелити сателіт Землі на початку найближчого року, можливо вже в лютому 1958. Армія вже відновила свої проби з вистрелюванням балістичних ракет, які вона була припинила на зарядження колишнього секретаря оборони — Чарлза Е. Вилсона, і які тепер продовжує з наказу нового секретаря оборони Ніла Г. МекЕлроя. Американські сателіти Землі мали б бути вистрелені під час Міжнародного Геофізичного Року, який кінчається 31-го грудня 1958. Армія послуговуватиметься при вистрелюванні штучного місяця керованими ракетами типу „Юпітер", які вона свого часу випродукувала. В фахових колах думають, що армія випередить флоту в цій ділянці, яка також працює над штучними сателітами, користуючись керованими ракетами „Венгард". Флота плянує випустити свого сателіта аж в березні 1958 року.

Кеннеді проти зменшення прибуткових податків у 1958 році

Рено, Невада. — Демократичний сенатор із Массачусетс Джан Ф. Кеннеді промовляв на зборах Молодих Демократів і гостро виступив проти того, щоб на найближчій сесії Конґресу в 1958 році зменшувати прибуткові податки. Сенатор сказав, що демократи повинні бути „чесні з собою і з своїми виборцями, і не обіцяти зменшення прибуткових податків, бо це зменшення не є правдоподібне". Сенатор Кеннеді є потенціяльним демократичним кандидатом на президента в 1960 році. Кеннеді критикував республіканський уряд за занедбання справи продукції штучного сателіта, і домагався, щоб президент Айзенгавер дав великі повновласті д-рові Джеймсові Р. Кілліянові, щоб він міг посунути вперед продукцію керованих ракет, від американського штучного мі- яких залежить і випущення сяця в подорож довкола Землі.

Фобус говорить про організацію третьої партії

Ню Орлінс, Луїзіяна. — Відомий губернатор стейту Арканзас Орвел Фобус, який виступає проти об'єднання шкіл, заявив у своїй промові на зборах ветеранів, що він зовсім не виключає можливости зорганізування третьої партії і що кандидатом на президента від тої партії може бути він сам. „Але ця третя партія не буде заснована на базі шкільної сеґрегації чи інтеґрації, казав Фобус, тільки на засаді оборони прав окремих стейтів". В пресовому інтерв'ю заявив губернатор Фобус, що він має обіцяну підтримку з усіх інших частин країни, навіть північних стейтів. „Я ніколи не бажав стати тим, ким я є тепер, хвалився Фобус, та деколи ви стаєте дитиною щастя внаслідок обставин, хоч ви цього й не бажаєте".

ЗДА мають доволі нафти на випадок третьої світової війни

Даллас, Тексас. — Голова Американського Товариства Нафтових Геологів Ґреґем Б. Муді промовляв на зборах Товариства Дослідних Геологів і сказав, що ЗДА мають великі нафтові запаси, які вистачили б і на потреби нової світової війни. Американські нафтові резерви є такі великі, що вони вистачать ще на довгі роки, хоч би прийшлося вести третю війну. Науковці часто помиляються, — коли стараються передбачувати нафтові резерви. В 1925 році окрема комісія Торговельної Палати ЗДА передбачала, що через 25 років забракне в ЗДА нафти, і треба буде її спроваджувати з чужих держав. Але тепер бачимо, що те передбачення з 1925-го року не здійснилося.

Американський літак перелетів 6,350 миль без приземлювання

Буенос Айрес. — Містошеф штабу летунства генерал Куртіс Е. ЛеМей 12 листопада заdemонстрував силу летунства ЗДА, перелетівши 6,350 миль без приземлювання і без доповнювання пального. Генерал ЛеМей вилетів на нафтоналивному джетовому літаку типу КС-135 з летовища Вестовер в Чікопі Фоллс, Массачусетс і впродовж 13 годин і 2 мінут прилетів на летовище в Буенос Айрес. Сам генерал ЛеМей впродовж 8-ох годин керував літаком, на якому було ще 18 членів залоги. Пересічна швидкість на годину становила 484 милі. Осяг американського летунства є новим світовим рекордом, бо в 1955 році французький джет „Містраль" перелетів був 1.448 миль, не доповнюючи пального. Представник американського летунства заявив, що СССР не має подібних джетових літаків. Генерал ЛеМей заявив, що довший час джетові бомбовики не будуть перестарілі, як про це говорив Хрущов. Це може статися аж тоді, коли випродукувана буде велика скількість далекосяжних керованих ракет. — Одночасно повідомляють з Гонолюлю, Гаваї, що три джетові бомбовики закінчили лет без зупинки, перелетівши 8,100 миль впродовж не цілих 17-х годин. Вони летіли з Каліфорнії до летовища близько Маніли, Філіппіни. Це було перенесення літаків з ЗДА на Далекий Схід. Всіх бомбовиків було 9, та інші не вспіли долетіти до визначеної цілі без доповнювання пального. Цей пробний лет мав на цілі доказати, що американські літаки можуть долетіти із ЗДА до кожного місця на землі на випадок воєнної потреби. Ці джетові бомбовики можуть летіти з пересічною швидкістю 600 до 700 миль на годину.

У Філіппінах відбулись вибори президента

Маніля. — У вівторок 12-го листопада ц. р. відбулись у Філіппінах вибори президента і віце-президента Республіки, всіх 102 парляментарних послів і 8-ох сенаторів. Зареєстрованих до голосування було круґло 7 мільйонів громадян. Центром уваги були вибори президента на місце убитого в березні цього року в летунській катастрофі найпопулярнішого лідера Філіппінців Рамона Магсайсая. Було 5 кандидатів на становище президента. За підрахунком голосів до середи 13-го листопада вранці найбільші шанси мав урядуючий віце-президент Карльос П. Ґарсія, з націоналістичної партії Магсайсая. Зараз за ним найбільше голосів виказує кандидат Ліберальної партії — Хозе Юльо. Як віце-президент найбільші виборчі шанси має Діосдадо Макапаґаль з Ліберальної партії. Остаточний вислід виборів буде відомий щойно за день-два з уваги на технічні труднощі переведення підрахунку в 33,000 виборчих домівках в країні з погано розвиненою комунікаційною сіттю. На послаблення фреквенції виборців вплинув тайфун, що шалів в частині Філіппін в неділю й понеділок. Назагал вибори відбулися спокійно, хоч все ж згинуло 4 особи у вуличних демонстраціях. До кривавої сутички між військовим відділом і звичайними бандитами дійшло в провінції Кавіти. — Бандити стріляли з скорострілу до вояків і вбили 8-х їх, включно з трьома командуючими старшинами, після чого, втративши одного свого члена, втекли. Карльос Ґарсія належить до політиків помірного напрямку і є приятелем Америки. Філіппіни дістали в 1946 році самостійність від Америки.

Комісія ОН для справ роззброєння буде поширена

Об'єднані Нації. — Хоч совєтський внесок на створення нової Комісії для справ міжнародного роззброєння, зложеної з участю всіх 82-х членів Об'єднаних Націй, був загально визнаний, як внесок демонстраційний і практично цілком нереальний, то все ж існує в ОН тенденція, щоб теперішній 12-особовий склад Комісії дещо поширити. ЗДА, Англія, Франція й Канада, отже ті чотири держави, які є членами Підкомісії ОН для справ роззброєння, зголосили пропозицію, щоб Комісію поширити на дальших 5-х членів. Мали б ними бути Індія, Бразилія, Італія, Туніс і Польща. Однак багато інших держав, включно з Арґентиною, домагаються включити їх туди. Тому за кулісами ведуться ще в цій справі наради. Індія пропонує поширити Комісію на 10 нових членів, себто, щоб вона нараховувала 22-х членів. Ця побільшена Комісія мала б — за проєктом Індії — вибрати не одну, а кілька Підкомісій, для розгляду окремих ділянок роззброєння. Совєти загрозили були, що вони бойкотуватимуть наради Комісії і Підкомісії, якщо вони залишаться в теперішньому складі. Хоч західні держави здають собі справу, що це совєтський шантаж, проте не хочуть дати большевикам арґументу для нової пропагандивної кампанії і тому не противляться поширенню Комісії і Підкомісії, коби тільки вони не стали мертвими, бо занадто великими, тілами. Цю справу вирішить Генеральна Асамблея ОН.

Звільнять решту японських воєнних злочинців

Токіо. — В Японії існує переконання, що до кінця цього року вийдуть на волю останні японці, засуджені після другої світової війни альянтськими судами за воєнні злочини. Таких засуджених було сотні. Залишились ще останні — 49 в'язнів у центральній в'язниці в Токіо Суґано, де вони перебувають під американською юрисдикцією. Хоча ніхто з випущених на волю дійсних воєнних злочинців не грає в Японії видної ролі (засуджених головно за знущання над полоненими американцями й за режим терору в окупованих країнах), проте ціле японське громадянство заступає думку, що треба було вже випустити всіх тих в'язнів, які „відпокутували" свої гріхи. Японський міністер закордонних справ Ахіро Фуджіяма переговорював цю справу під час свого перебування в Вашінґтоні у вересні ц. р. і тоді державний секретар заявив йому, що ЗДА раді би передати японцям відання над згаданою в'язницею. Тепер завершуються розмови на цю тему. Японський уряд має покликати окрему „скринінґову" комісію, яка почне перевірку всіх отих 49 в'язнів, як тільки вони перейдуть під японську юрисдикцію. Сподіваються, що всі вони до кінця грудня ц. р. будуть звільнені.

Польські комуністи промовчують „совєтських дорадників" за часів терору

Варшава. — В понеділок цього тижня закінчився у Варшаві тайний суд над трьома колишніми комуно-польськими „достойниками" поліційно-в'язничої системи: Романа Ромковського, колишнього віце-міністра ославленої „безпеки", засуджено на 15 років в'язниці, а Юзефа Ружанського і Анатоля Фейґіна — по 12 років в'язниці. Обидва були керівниками слідчого департаменту у згаданому міністерстві поліції, формально „внутрішньої безпеки". Тільки сам присуд проголошено на явній розправі в присутності яких 200 осіб, але вже мотиви присуду відчитано знову при замкнених дверях. За твердженням варшавських кореспондентів західньої преси комуно-польський уряд свідомо окутав тайною той процес, щоб не підсичувати обурення польської публічної опінії проти Москви, яка створила була в Польщі поліційно-терористичну систему за зразком СССР. На тайній розправі падали прізвища російських „дорадників", що їх промовчано в польській пресі. Всі їх викинено з Польщі щойно рік тому, коли прийшов до влади Гомулка. Зізнавали яких 100 свідків, здебільша особи покалічені на все життя під час тортурування їх в комуністичному „слідстві". Переслухано також Якуба Бермана і Станіслава Радкевича, комуно-польських каціків з сталінських часів, які або самі брали участь у створенні тієї системи, або потім її толерували.

МОСКВА ХОЧЕ ВІДНОВИТИ КОМІНФОРМ

Варшава. — У польських комуністичних колах дістали вістки з Москви, що совєтський уряд, чи пак Секретаріят Компартії СССР з Нікітою Хрущовим на чолі, робить сильний натиск на всі комуністичні партії, щоб вони погодились на відновлення центрального бюра для всього комуністичного руху у світі, щось на подобу колишнього Комінтерну чи Комінформу. Комуністичний Інтернаціонал (Комінтерн) був заснований зараз після большевицької революції, в 1919 році, а розв'язаний, як „концесія" для західніх альянтів, 10 червня 1943 р., отже під час останньої війни. Як звичайно, це був обман, бо швидко потім — формально у 1947 році — Сталін покликав до життя т. зв. Комуністичне Інформаційне Бюро (Комінформ), яке ніби суто-інформаційний осередок, але насправді з давніми функціями керівного центру для всіх комуністичних партій у світі, під приказами і керівництвом Москви. Первісним осередком Комінформу була Варшава, потім Букарешт, де виходив центральний орган Комінформу. Коли в червні 1948 року Москва виключила з Комінформу Юґославію, ця організація стала сіллю в оці Тіта і тому, після замирення з ним, розв'язано Комінформ 17 квітня 1956 року. Від того часу кількакратно Москва пробувала відновити таку централю, через яку легше було б їй контролювати весь міжнародний комуністичний рух. Вибух революції на Мадярщині, „бунт" польських комуністів, який довів до приходу до влади Гомулки й проголошення комуно-китайським ватажком Мао Тсе-тунгом теорії про „сотню квітів в одному городі" були проявами відосередного руху комуністичних партій, всупереч бажанням і тенденціям Москви. Але тепер ситуація знову змінилась в користь Москви — твердять закордонні обсерватори у Варшаві. Вплинула на це гостра господарська криза однаково в Китаї, як в Польщі, і залежність тих двох країн від допомоги від Москви. Тому на останньому з'їзді комуністичних ватажків з усіх країн світу у Москві з приводу святкування 40-річчя большевицької революції Хрущов, кажуть, знову висунув питання центрального „інформаційно-зв'язкового" органу для всіх комуністичних партій. Юґославські комуністи, навчені поганим досвідом з Комінформом, рішуче противляться тій ідеї, як закаптуреній формі московської супрематії. Застереження мав висловити також італійський комуністичний лідер Пальміро Толіятті, вказавши на непопулярність Комінформу в Італії, зате Мао Тсе-тунг і Гомулка, до цього часу рішучі опозиціоністи, під впливом згаданої вище господарської скрути в їх країнах, зайняли ніби примирливіше становище. Інші сателіти — ЧСР, Румунія, Болгарія і Мадярщина Кадара — є слухняними слугами, а всі інші комуністичні партії у широкому світі і так мусять коритися Москві, як свому диспозиційному центрові. Відновлення Комінформу в будь-якій формі означало б поворот до сталінської політики на ще одному закордонному відтинку: тримання в гострій залежності від Москви всіх комуністів у світі і керування ними для цілей московської закордонної політики.

Помер комуно-чеський президент Запотоцький

Прага. — Президент комуністичної Чеськословацької Республіки, Антонін Запотоцький, помер в середу 13 листопада ц. р. (середньоевропейського часу) у віці 72 роки на удар серця. Він хворів уже від довшого часу на серце. Запотоцький був одним з авторів комуністичного перевороту в Чехословаччині в лютому 1948 року, що його головним режисером був московський „спец" в таких справах, Валеріян Зорін. У цьому перевороті, як відомо, міністер закордонних справ Ян Масарик, син колишнього президента, покінчив самогубством, а президент Бенеш „зрікся". Запотоцький був з молодих своїх років соціял - демократом. Між світовими війнами, з заснуванням чеської комуністичної партії, перейшов до комуністів. Був активним робітничим діячем і став головою комуністичної федерації професійних спілок. Коли комуно-чеський прем'єр Клемент Ґотвальд став президентом, то Запотоцький став прем'єром в комуністичній ЧСР, а після смерти Ґотвальда став він президентом. Він був вірним сталіністом, але якось після смерти Сталіна і застрелення Берії врятувався. Він поспішив був теж до Москви зараз після „вичищення" Молотова, Маленкова і комп. з заявою льояльности до Хрущова. Зате Хрущов і Булґанін „вшанували" літом цього року Чехословаччину 5-денними відвідинами, під час яких виголошували в різних містах Чехії і Словаччини пропаґандивні промови. За Запотоцького ЧСР належала до найвірніших Москві сателітів.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний конґресмен** із Джорджії Г. Л. Ленгем згинув у Ромі, Джорджія, наїхавши своїм автом на залізничу вилицю. Він мав 69 років і був членом Комісії Видатків у Палаті Репрезентантів.

● **„Ди Ню Йорк Ворлд Телеґрам енд Сан"** пише в передовій статті, що демократичний сенатор Еллендер із Луїзіяни пропонує співіснувати з Совєтами і заявляє, що він негайно помирився б із СССР, якби був президентом ЗДА. „Яке щастя, що Еллендер не є президентом ЗДА!" — заявляє автор цієї статті.

● **Віце - президент** торговельної корпорації „Музак" сказав на зборах у Клюбі „Ківаніс", що внаслідок поденервованости робітників, промисловість кожного року втрачає три більйони долярів. Він твердить, що музика могла б бути найкращим засобом проти поденервованости робітників.

● **У Вотерлу, Н. Й.,** 53-річний робітник Кларенс Ґутрі, чистячи криницю, завглибшки 22 стопи, упав на її дно, при чому стіни криниці завалилися. Там він пролежав три години, але вийшов щасливо з цього випадку, бо біля його голови на дні криниці лишилося вільне місце, і він міг дихати. Лікар заявив, що Ґутрі „врятувався чудом", бо каміння могло його розторощити.

● **44-річний Джан Стробел** вийшов 9-го листопада з тюрми, а вже 11-го листопада його знову заарештували і посадили за ґрати за спробу пограбувати банк в Ню Йорку. Стробел з гіркою іронією заявив, що половину свого життя провів по тюрмах.

ТУРБОМОТОРОВИЙ НАЛИВНИЙ ЛІТАК, ЩО ПРОЛЕТІВ БЕЗ ЗАТРИМКИ 6,350 М.

На фото: американський військовий турбомоторовий наливний літак КС-135 Буінґ, що встановив новий світовий рекорд у леті без приземлювання і без доповнювання пального. Пролетів цей літак 6,350 миль із летунської бази Вестовер, Масс. до Буенос Айрес в Арґентині за 13 годин і дві хвилини, роблячи пересічно 490 миль на годину.

У СВІТІ

● **Польські комуністи** дуже хотіли б, щоб „китайський Ленін", Мао Тсе-тунґ, який приїхав був до Москви на 40-річчя большевицької революції, відвідав Варшаву, бо це скріпило б їх престиж в очах Москви, а престиж Гомулки в очах власної партії. Але Мао відмовився: мовляв, коли б він поїхав до Варшави, то не міг би відмовити й іншим сателітним країнам відвідати їх, а тим часом мусить поспішати до Пейпінґу, де підготовляється конґрес китайської компартії.

● **Поліція у Парижі** заарештувала 15-х альжирців, ніби верхівку альжирської підпільно-революційної організації, яка в останньому місяці переводила пересічно по два-три атентати денно на терені Франції. Французька поліція заявляє, що вона зліквідувала централю альжирського Фронту Національного Визволення, але самі альжирці рішуче заперечують цьому.

● **В Гамбурґу** перемогли у виборах до міської ради соціялісти. Посадником став знову соціяліст, 70-літній Макс Брауер, який за Гітлера втік був до ЗДА, де став американським громадянином і займав поважне місце в робітничому русі Американської Федерації Праці. Брауер вславився відбудовою Гамбурґу з руїн.

● **У Ватиканських колах** призадумуються над вибором святого патрона для людей, що подорожуватимуть у міжплянетних просторах. Гадають, що ним буде св. Йосиф з Копертіно, монах чину ОО. Францісканів, який, згідно з переказом, підносився вгору в моменти релігійної екстази. Він жив у 17-му сторіччі.

● **Чін Пенґ,** лідер маляйських комуністів, який 12 років вів у джунґлях партизанську війну спершу проти англійців, а потім проти автономних маляйських військ, заявив про свою готовість розпочати переговори безпосередньо з прем'єром Абдулом Рахманом про умови капітуляції. Після того, як Маляйська Федерація стала самостійною державою, місцеві комуністи втратили демагогічний арґумент, що вони, мовляв, воюють за незалежність країни.

● **Інґрід Берґман,** фільмова зірка, яка недавно розвелася в Римі з своїм чоловіком Роберто Росселіні, прилетіла до Лондону, щоб грати у першій в своєму житті фільмовій комедії із славним актором Кері Ґрентом. Троє неповнолітніх дітей артистки залишилися в Римі, поки вона знайде в Лондоні помешкання, за яке там досить трудно, навіть для таких багатих людей, як фільмові зірки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛЕКЦІЇ ПРОПАҐАНДИ

Англійський міністер закордонних справ Селвайн Ллойд, відповідаючи на запит соціялістичної опозиції в палаті громад, як уряд ставиться до заклику Хрущова відбути нову міжнародну конференцію „на вершинах", поставив за передумову такої нової конференції Заходу з большевиками припинення ворожої совєтської пропаґанди. Мовляв, Совєти ведуть пропаґанду на Середньому Сході, вони використовують для пропаґанди міжнародну конференцію роззброєння і ставляться до Об'єднаних Націй тільки як до терену для своєї пропаґанди.

На тему використовування політикою пропаґанди, як одного з її головних засобів, написано вже багато книжок і раз-у-раз пишеться статті. Наведений виступ англійського міністра підкреслює, яку величезну ролю грає в нинішній міжнародній ситуації совєтська пропаґанда. Вона нині така ж брехлива, якою була від перших днів жовтневої революції 40 років тому, коли зверталася до „всіх-всіх" із закликами до світового миру „без анексій і контрибуцій", при одночасній підривній акції, потім і одвертій війні проти країн европейського Сходу, які зірвались були до вільного життя. Москва говорить безперервно про мир, а використовує кожну нагоду, щоб насичувати країни Сходу своєю зброєю. Її пропаґанда трубить про роззброєння, а водночас вона відкинула західній точний плян роззброєння. Комуністична пропаґанда — це засіб до тієї політичної цілі, якою є опанування світу.

Нещастя в тому, що не можна відмовити совєтській пропаґанді успіхів. Большевики студіювали способи пропаґанди і виспеціялізувались у ній. Потайки випродукуваний і вистрелений перший, а потім і другий „Спутнік" — це був пропаґандивний трюк з величезним розголосом у всьому світі. Геррі Шворц звернув з цього приводу увагу на те, що політика й інформаційна служба ЗДА зробили помилку, говорячи два роки про вислання у всесвіт свого сателіта, але не виходячи поза рямці приготувань. Він пригадав, як Америка переконала весь світ у своїй неперевершеній потузі двома атомовими бомбами в 1945 році, і як скомпромітували себе Совєти, коли Вишинський заповів був в Об'єднаних Націях, що Москва „переноситиме гори і заводнюватиме пустині" при помочі атомової енерґії, але нічого такого не сталося. І Г. Шворц каже, що пропаґанда ніколи не повинна обіцяти речей, що їх не всилі виконати, бо вона вдаряє бумерангом по даній країні.

Взагалі пропаґанда — дуже важлива, але небезпечна зброя. Здавалося б, що в нинішніх часах усі народи вже настільки скристалізували свій світогляд і свої власні цілі, що повинні бути критичні до чужої пропаґанди. І так, і ні. Завжди можна засіяти в душі людини зерна сумніву й підозріння або штовхнути її на нерозважне діло. Добрий пропаґандист використовує всі слабості людської вдачі. Ось останні вістки говорять, що пропаґанда радіовисилень із Каїро і Дамаску проти йорданського короля Гуссейна, як „зрадника", довела вже до вуличних демонстрацій у Дамаску, де студенти й арабські втікачі кричали „смерть Гуссейнові". Легко догадатись, хто є інспіраторами такої пропаґанди, яка створює атмосферу нового неспокою.

Але, буває, пропаґанда має успіх на одному полі і викликає небажану реакцію на другому. Успіхи совєтської технології і покази совєтської збройної сили були використані московською пропаґандою для піднесення престижу СССР в очах закордону і особливо для закріплення впливів Москви у „невтральних" країнах Азії і Африки. Але ця пропаґанда не мала ніякого впливу на Західню Европу, яка звикла до вічних совєтських шантажів і загартувалась у постійному сусідстві з большевицькою імперією. А в Америці пропаґанда викликала неприємну для большевиків реакцію у постаті посилення заходів в оборонній ділянці, головно в ділянці керованих ракет.

Українські громадяни часто плутають пропаґанду з політикою. Наша політична ціль — українська держава. В Америці — і поза нею — маємо приєднувати українській справі приятелів, і для цього служить інформаційно-пропаґандивна служба, видавання книжок, друкування англомовних періодиків, нав'язування зв'язків, улаштування публічних маніфестацій і походів, висилання меморіялів і меморандумів, улаштування виставок чи писання спростувань до чужомовних газет і довідників. Ця пропаґанда має інколи успіхи (нпр., проголошування „Українських днів" в різних стейтах і містах), але позитивний політичний вислід цієї пропаґанди буде аж тоді, коли західні держави приймуть як одну з своїх політичних цілей розбиття Совєтського Союзу на окремі, дійсно самостійні держави, серед них в першу чергу — Україну. Чи ми виконуємо все те, що потрібне, щоб посилити українську інформаційну службу та приспішити її політичну перемогу?!

ДЖЕЙМС РАЙН КІЛЛІЯН

Президент Айзенгавер у у своїй промові до американського народу 7-го листопада повідомив, що покликав до життя новий уряд, голова якого називатиметься окремим асистентом Президента в справах науки й технології. Голова цього уряду матиме при собі цілий штаб науковців і групу дорадників із визначних експертів, які інформуватимуть Президента і голову про заходи для поліпшення оборони країни.

У своїй промові Президент повідомив, що на свого асистента в справах науки й технології він призначив голову Массачусетського Технологічного Інституту д-ра Джеймса Райна Кілліяна, який саме погодився прийняти це становище. „Це є людина, — сказав Президент, — якій я довіряю і яка має довір'я членів уряду і своїх колеґ в науковому та інженерському світі".

Хто це такий Джеймс Р. Кілліян, на якого звернені тепер очі не тільки американців, але й, сміливо можна сказати, — очі всього вільного світу, стурбованого московсько-комуністичною хвальбою у зв'язку з штучними сателітами Землі.

Для ширшого загалу прізвище Дж. Р. Кілліяна малощо говорить, але для науковців воно багато значить. Науковці, які працюють для оборони, заявили, що Президент не міг знайти на це становище кращої особи і що Джемс Кілліян зуміє переконати Вашинґтон, що тепер найважливішою справою є запрягти до праці в ділянці оборони найсильніші мозки країни.

Джеймс Кілліян, асистент Президента в справах науки й технології, народився 1904 року в Блекебурґу, Південна Каролайна. Він студіював спочатку у каледжі Трініті (тепер Університет Дюк), але в 1923 році перейшов до Массачусетського Технологічного Інституту, де працює й досі. Там він редаґував „Ди Текнолоджі Ревю", в 1937 році став виконним асистентом покійного д-ра Кабла Н. Комптона, якому в 1939 р. допомагав переорганізувати працю в інституті для потреб війни. В 1943 році він став виконним віце-президентом інституту, а 1949 року його президентом, як найкращий учень д-ра Комптона. Д-р Кілліян був — перший випускник цього інституту, який став його президентом.

Протягом перших двох років президентури д-рові Кілліянові вдалося збільшити ресурси цієї наукової інституції більше як на 20 мільйонів долярів і успішно перевести плян промислової підтримки виховним і дослідницьким цілям. Він завжди дуже зайнятий і не має часу на свою улюблену розвагу (гоббі). Але співробітники твердять, що його красвиди могли б з успіхом конкурувати з пейзажами президента Айзенгавера. Крім того д-р Кілліян є колекціонером перших видань славного англійського повістяра й поета Джорджа Мередіта (1828-1909), на честь якого назвав свого сина. Він має ще й одну доньку, яка вийшла заміж за Пола Р. Стейлі. Д-р Кілліян одружений із Елизабет Паркс з Ешборо, Північна Каролайна.

Для характеристики д-ра Кілліяна подають таку дрібницю з його життя. Два студенти інституту не могли погодитися, котрий із двох стейтів, Каліфорнія чи Тексас має найдовший простолінійний кордон. А що студенти з усіми сумнівами звикли звертатися до свого президента, то вони подзвонили до д-ра Кілліяна, хоч це була вже перша година по півночі. Президент, як звичайно, ще не спав і відповів, що негайно прийде особисто до них. Вислухавши арґументи обидвох студентів, які покликувались на різні джерела, президент інституту показав їм ґльоб і звелів виміряти кордони стейтів.

Цей епізод із життя д-ра Кілліяна свідчить про те, що він воліє самостійно шукати відповіді на проблеми, які перед ним виринають. Так робить він уже 30 років, від коли здобув бакалавреат інженерії. Так робитиме і тепер, коли став на безпосередню працю для уряду й народу. Проте, праця для уряду зовсім не нова для нього, бо він працює як член Дорадчого Наукового Комітету при Уряді Оборонної Мобілізації, як голова Президентської Ради Дорадників в справах діяльности закордонної розвідки і як голова Армійської Групи Наукових Дорадників.

Д-р Кілліян не любить пустих фраз, які подобаються людям, але воліє говорити правду в очі, хоча б вона й не була приємною тим, хто її чує. Він публічно ганив тих батьків, які потурають тим своїм дітям, що уникають „важкої інтелектуальної праці", вибираючи собі легші фахи. У своїй першій інавґураційній промові, вже як президент інституту, в 1949 р. він сказав: „Ця висока школа має перед собою три „імперативи": 1. Вона мусить давати творчий вклад інженерії й науки в модерне життя. 2. Вона повинна виховувати фахівців із почуттям громадської відповідальности, 3. Вона мусить плекати бажання волі й незалежности у праці.

Дотеперішню працю Дж. Кілліяна належно оцінили, надавши йому 16 почесних наукових відзначень. Крім того, він має окремі письмові відзначення від Президента, Фундації Волі і Департаменту Армії.

Окремий асистент Президента 7-го листопада, вияснюючи напрямні своєї праці, заявив, що він буде діяти так швидко, як це тільки можливо, щоб вишукати найкращі наукові й інженерські сили, які допомагали б Президентові формувати крайову політику в ділянці науки й технології. Він не сумнівається, що Президент Айзенгавер подбає про засоби для об'єднання американських науковців, щоб вони з найбільшим успіхом могли працювати для оборони країни.

Д-р Кілліян сказав, що буде працювати не тільки з урядовими аґенціями, але й також із Крайовою Науковою Фундацією і з Крайовою Академією Наук, щоб можна було якнайкраще інформувати през. Айзенгавера про потреби крайової оборони.

Свою заяву Дж. Кілліян закінчив такими словами:

„Американська наука й інженерія мають велику силу й енерґію, і якщо ми діятимемо пильно і рішуче, ми зможемо втримати їх в квітучому стані, якого вимагають наш добробут і безпека, зможемо постійно розвивати їх в технологічному напрямку. Потенціяльна сила розвитку є дуже велика. Вірю, що можна буде виконати ту працю ,якої вимагає держава, і що можна буде з успіхом перемогти всяку кризу, як це бувало вже не раз в історії американського народу."

Ця заява д-ра Кілліяна напевно заспокоїть тих американських громадян, що стурбувалися у зв'язку з совєтськими сателітами, якими так бундючно чваниться Нікіта Хрущов.

РЕВІЗІОНІЗМ ЧИ ПОЧАТОК КРАХУ

Головний удар своєї атаки на „ненадійні" елементи в польській комуністичній партії, проведеної на 10-му пленумі ЦК ПОРП (комуністична партія Польщі) спрямував Владислав Ґомулка на групу т. зв. ревізіоністів, до яких він зарахував „в чамбул" не тільки розчарованих у комунізмі і в комуністичній ідеології комуністів, і не тільки наставлені критично до комуністичної системи елементи. Для повної дискредитації і знеславлення самого поняття „ревізіонізм" Ґомулка зарахував до „ревізіоністів" і всіх кар'єровичів, що приєдналися до партії з шкурних інтересів, і „комбінаторів", і навіть злочинні елементи.

Подана Ґомулкою характеристика ревізіонізму і ревізіоністів (в опублікованім „Правдою" 31-го жовтня тексті його промови) дуже дошкульна і свідчить про повну розтіч у польській комуністичній партії. Ревізіоністів вважає Ґомулка за головних спричин н и к і в „ідеологічної розтічі в партії". Це ревізіоністи — за його словами — „поставили під сумнів побудову соціялізму не тільки в Польщі, але й взагалі в усіх соціялістичних країнах. Одним махом вони перекреслюють історію, всі досягнення соціялізму, починаючи з жовтневої революції в Росії".

„В чому виявляється ідеологічна розтіч, спричинена ревізіоністами в партії?" — запитував Ґомулка себе й учасників пленуму ЦК ПОРП, і, відповідаючи на це питання, стверджував: „Ревізіоністи не мали б ніколи можливости започаткувати політичну розтіч в партії, якби вони з'ясовували свою позитивну програму, якби вони відкрито казали, чого вони хочуть ... Але ж ревізіоністи цього не бажають ... Вони оперують тільки заперечуванням, безплідною критикою. Члени партії, які читають таку критику, починають сумніватися в правильності своєї праці і боротьби за соціялізм, у правильності політичної лінії, здійснюваної партією ... Члени партії, які підпали під такий сумнів, не знають, як їм працювати ..."

Ревізіоністи і їх ревізіонізм дуже загрозливі для єдности польської комуніст. партії. Як стверджує бо Ґомулка, вони мають вплив ще й на дальшу широку групу в рядах членства, що її тяжко зараховувати до ревізіоністів, але що „піддається ревізіонізмові, займає хитку позицію у відношенні до партійної лінії".

Свою ,шкідливу діяльність', ревізіоністи — за словами Ґомулки — „намагаються заслонити параваном Жовтня". „Жовтень під загрозою", „Партія відходить від Жовтня", „Будемо обороняти польський Жовтень!" — все це гасла, що ними послуговуються ревізіоністи, до яких зараховує Ґомулка в дальшому і навіть ідентифікує з ними групу антипартійних „догматистів", що „нападає на партію з-за рогу, таємно опубліковує й поширює різні пашквілі, підриває монолітність партії, паралізує її діяльність" і т. д. Зараховані Ґомулкою до ревізіоністів, мовляв, як наслідок їхньої „шкідницької діяльности", також і „комбінатори" і хабарники і п'яниці, і скандалісти, що їх — як виходить з промови Ґомулки — у польській компартії мусить бути чимало.

Єдиним виходом із ситуації і єдиним засобом для знищення ревізіоністів вважає Ґомулка широку й безоглядну чистку, що мала б охопити половину всього членства ПОРП, приблизно яких 700,000 партійців.

Хвороба „р е в і з і о н і з му" властива не тільки польській компартії, але, як виходить із опублікованої в „Радянській Україні" (з 16 жовтня ц. р.) статті якогось І. Кравцева п. н.: „Антинародний характер сучасного ревізіонізму", „ревізіоністичні" настрої охопили також і інші комуністичні партії в сателітних країнах і в країнах буржуазного Заходу. „З нападами на диктатуру пролетаріяту, на соціялістичний лад і політику комуністичної партії, — стверджує І. Кравцев,— виступили праві елементи в Китаї. Вони скинули з себе маску прихильників соціялізму і відкрили своє огидне обличчя ворогів трудового народу. З запереченням диктатури пролетаріяту виступили також ревізіоністи польські (Верфель, Вятр, Єскерська та ін.), американські (Гейтс, Кларк та ін.), юґославські (Тодорович та ін) і, як виходить з його дальших прикладів, ревізіоністичної „точки зору дотримувались: Солсберґ, Сміт, Біндер та ін. (робітнича проґресивна партія Канади), Кадоган, Гілл, Макюен та ін. (компартія Великобританії)".

„Загальний і д е о логічний наступ" ревізіоністів вважає І. Кравцев за „міжнароде явище", підтримуване імперіялістами, і за „результат впливу буржуазної реформістичної ідеології правих соціялістів на нестійку частину комуністів". Згідно з ствердженням І. Кравцева, діяльність ревізіоністів виявляється у „перекручуванні марксизму-ленінізму" і „вихолощуванні його революційної душі", у „запереченні марксистсько-ленінського вчення про клясову боротьбу", у „базіканні ... про шлях до соціялізму без клясової боротьби", у „запереченні диктатури пролетаріяту", „в обпльовуванні марксистсько - л е н і нського вчення про державу", „галасуванні про несумісність диктатури пролетаріяту і демократії", в „запереченні необхідности керівної і спрямовуючої ролі комуністичної партії в боротьбі робітничого клясу за соціялізм", в „нападанні на ленінські принципи демократичного централізму" і т. д. і т. д. Пов'язавши в дальшому комуністичний ревізіонізм з „націонал-комунізмом", І. Кравцев ідентифікує його врешті навіть із ... буржуазним націоналізмом і його позиціями.

І промова Ґомулки і стаття І. Кравцева переконливо доводять, що поширені під сучасну пору ревізіоністичні тенденції в комуністичних партіях сателітних і західніх держав не є ані тимчасовим, ані відірваним явищем. Заперечування ревізіоністами всіх без вийнятку позицій і напрямних марксо-ленінізму є одним із чергових доказів не тільки ідеологічної розтічі в комуністичному світі, але й краху комунізму та будованих на ньому комуністичних систем. Факт, що із доповідями та статтями проти ревізіонізму починають виступати й підсовєтські українські комуністи (Кравцев говорив свою доповідь на зборах партійного активу Ленінського району міста Києва) доказує нарешті, що ревізіоністичні тенденції живі й актуальні також в Україні, як і в інших підсовєтських республіках. І тому — треба думати — поширення й поглиблення цих тенденцій не припинять ні виклинання й осуджування ревізіонізму, ані чистки в компартіях, ані навіть такі чи інші — безкровні і криваві — ліквідації „ревізіоністичних груп" і окремих „ревізіоністів".

М. Дем'янчук, б. старшина УГА

ПЕРЕДЮВІЛЕЙНІ МІРКУВАННЯ

Зі скупих вісток довідуємося про пляни гідно відзначити в 1958 році 40-ліття відновлення Української Самостійної Держави. Коли саме, і в який спосіб мали б відбутися ці святкування ще не знаємо, так, як не чули ще, чи вже створився відповідний Центральний Святковий Комітет.

З уваги на важливість відзначення в найдостойнішій формі цього ювілею в 1958 або на переломі 1958-1959 років, часу на розроблення плянів та підготовчу працю лишилося не надто вже багато. Можливо, що над цим вже призадумуються наші „міродайні чинники", а якщо ще не призадумуються, то крайня пора на це прийшла.

На нашу скромну гадку, велика частина праці для величного відзначення цього ювілею припаде тим самим людям, що і в ті переломові часи двигали найбільший тягар будівництва української держави, а саме — колишнім воякам українських армій. Хочеться вірити, що ці люди, які найкращим періодом свого життя вважають саме час своєї служби в рядах української армії, а найбільшим відзначенням у своєму житті вважають факт, що вони могли бути громадянами Української Держави, і тепер, на старості літ, в подяці Всевишньому за те, що дозволив їм дістатися на цю вільну землю, радо приложать своїх рук у підготові до ювілею.

І тут напрошується настирлива думка, що участь якнайбільшого числа „старої войни" в цьому ювілею повинна бути імперативом для всіх нас, учасників пропам'ятного 1-го листопада 1918 року, фронтовиків з часів чортківської офензиви, побідного походу на золотоверхий Київ, недобитків з чотирикутника смерти, бравурних очайдухів Зимових Походів, а вкінці й страдальців по таборах у Тухолі, на Домбю, в бере с т е й с ь к и х буґшопах, Стшалкові, Щипюрні ... На „Велику Збірку" старої войни повинні явитися всі відносно здорові колишні вояки, щоб побачитися, пережити в споминах юні дні і дожидати тої вимріяної хвилини, коли ще раз Батьківщина покличе нас на останній бій, щоб докінчити діло, розпочате сорок років тому або... зложити свої старі кості на цій землі з почуттям жалю, що „не довелося ..."

Не підлягає жадному сумнівові, що як не поголовно всі колишні вояки, то напевно переважаюча більшість хотіла б взяти участь в цих святкуваннях, які повинні відбутися у північно-американському маштабі в якійсь дуже догідній для такої цілі місцевості Канади чи ЗДА і стати завершенням багатьох місцевих такого роду імпрез.

Добре продумана, імпозантна кінцева ювілейна імпреза з участю багатьох тисячів учасників, з добірною, ориґінальною програмою напевно стягнула б на себе увагу довкільного світу, причинилася б у великій мірі до більшого зацікавлення його нашою справою і з'єднала б нам ще більше друзів. Зокрема, саме приявність великого числа живих ще вояків тих часів, їх виступ в якійсь виїмковій формі, що змусила б усіх звернути на них увагу, немало зактуалізувала б серед міродайних чинників потребу змінити відношення до української проблематики на нашу користь. Може в цей час ми самі не здаємо собі як слід справи з того, чого могли б ми доконати добре продуманою підготовою до цього ювілею і вдалим переведенням його.

А щоб гідно випав цей ювілей, треба до нього заздалегідь підготовитися. Наша постава буде подекуди мірилом нашої зрілости під державнотворчим аспектом в очах нас самих, нашої молоді та інших співгромадян. Не легковажмо собі прекрасної нагоди показати себе в якнайкориснішому світлі, гідним великого Народу.

СПОДІВАЮТЬСЯ ЗБІЛЬШЕННЯ РІЗДВЯНИХ ЗАКУПІВ НА 7 ВІДСОТКІВ

Ню Йорк. — Американське Товариство Видавців Часописів перевело опитування 381 деталічного продавця, що репрезентували 17 великих крамниць в 40 стейтах і двох канадійських провінціях. 54 відсотки опитуваних передбачають, що в зв'язку з Різдвом збільшиться рух у їхніх крамницях в порівнянні з 1956 роком, а 33 відсотки гадають, що цього року буде такий самий рух, як 1956 року в передрідзвяному часі. Пересічне збільшення прибутків купців в передсвяточному сезоні передбачається на 7 відсотків. 36 відсотків купців думають збільшити видатки на рекляму, 57 відсотків видадуть стільки саме, що й минулого року, а 7 відсотків заявляють, що зменшать видатки на оголошення своїх крамниць. 80 відсотків реклями відбувається в часописах, а тільки 20 відсотків через радіо й телевізію.

М. Пастернакова

БАЛЕТНІ ШКОЛИ

Чи ви підглянули коли, як діти, граючись насамоті, розмовляють з уявними особами? Буває, вони при тому стиха співають або танцюють і завжди беруть активну участь у власних вигадливих ситуаціях, щиро перевтілюються у дійові персонажі, глибоко переживаючи їх долю. Це найкращі, найцінніші хвилини творчого вияву раннього дитинства, вільної мандрівки у власний уявний світ, без вказівок, без ведучої руки дорослих, без чиєнебудь втручання. Батьки радіють і доцінюють цей творчий вияв своїх дітей, дехто добачає в ньому навіть проблиски таланту, і в надії майбутньої мистецької кар'єри вписують дітей вже заранця до спеціяльних шкіл.

Дівчатка здебільша вступають до балетних шкіл. І тут, буває, попадають у невластиві руки, які можуть покалічити, а то й цілком знищити ніжні пелюстки молодого таланту. Для учнів усіх мистецьких дисциплін, а зокрема для адептів балетного, народного чи модерного сценічного танцю, дуже важливим є вже з самого початку вибрати добру школу і найкращого вчителя, які дають запоруку не тільки систематичного розвитку вроджених здібностей, але й вмілого поєднання виховання і навчання.

Осінній сезон, що є початком нового шкільного року, особливо багатий на оголошення в часописах, журналах та радіовисильнях, які захвалюють різного типу мистецькі школи. Власне найбільше є „шкіл", хоча декотрі аматорського рівня курси не мають звичайно підстав до такої відповідальної назви, і не виконують завдань школи. Бажаючи вчити дитину сценічного танцю, батьки передусім повинні собі з'ясувати, чи це має бути мистецтво дитині для розваги, а батькам для приємности, чи для потреби естетичного фізичного руху і ритмічного відчуття, важливого для музичних студій, чи професійні студії клясичного балету.

Найбільше уваги і застанови слід присвятити виборові клясичного балету як професії. Тут є серіозні вимоги не тільки до школи, але — в одинаковій мірі — і до фізичних та духових прикмет майбутньої балерини. Бо ж для всіх тих тендітних дівчаток божищами є визначні балерини світу, і вони в душі леліють мрію прийти їм колись на зміну.

Основною передумовою доброї клясичної техніки і танкової експресії є гармонійна будова тіла, при чому довгі ноги і сильні стопи мають особливе значення. У своїй особовості і зовнішності майбутня клясична балерина не повинна бути також надто реальною людиною, а мати своєрідний шарм, щось майже магічне, прикметне кожній мистецькій індивідуальності. Кажуть, що навчання ніколи не заступить справжнього таланту, що великі мистці родяться, а не робляться, але все ж відомо, що свою перфекцію вони здобувають у добрих школах і від добрих учителів.

Добрий учитель клясичного балету знає, що він має дати своїм учням частинку свого мистецького „я" і тому має індивідуальний підхід до кожного з них, даючи інструкції та аналізуючи похибки. Водночас він розвиває любов до танкового мистецтва шляхом глибокого відчуття музичного ритму і розуміння музичних форм, здібність власного вияву внутрішніх почувань та індивідуальне відтворювання танкової ролі. Нарешті важливим досягненням танкового виховання і освіти є знайти духовий зв'язок з публікою, передати її сприйманню ідейний зміст хореографічного твору. Добрий учитель знає, що вчити дітей балету можна, починаючи тільки з 7-8 років життя, і ставити їх навшпиньки не раніше як у 12-13 років життя. Зате у нижчих клясах, т. зв. „кіндеґартенах", діти роблять те, що можуть і люблять, тобто в супроводі музики виконують прості і зложені маршування, біги, підскоки та ін., що є основою розвитку відчуття музичного ритму. Багато місця оставляється дітям для творчих танців у рухливих іграх, щоб дати їм змогу імпровізувати, витанцювати свої ідеї і почування. Це, одначе, не означає, що діти мають цілковиту волю у нездисциплінованому самовияві, бо це є особлива метода, що комбінує техніку з вільним дитячим д р а м а т изуванням. Навчання в балетній професійній школі триває найменше 8-10 років і вимагає від учнів великої витривалости, терпеливости, дисципліни і прецизійности в праці. В тому часі балетні учні, до деякої міри, відокремлюються від інших, від довколишнього світу, стають ніжніші в поведінці, скромні в одягу, у старших витворюється навіть своєго роду балетне сектярство.

А що після закінчення балетних студій? Сьогодні в танковому світі, головно в Америці, помітна надпродукція балетних мистців, і тому тільки найвищий рівень дає надію дістати працю у видатнішому балетному ансамблі. Танковий „ринок" видається перенасичений і може абсорбувати тільки виїмково талановитих танцюристів. Більшість абсольвентів стають педагогами і вишколюють молодше від себе покоління. Тому батькам слід бути дуже обережними у виборі балету як професії для своїх дітей, бо вони можуть колись пожаліти втраченого часу, дізнати розчарування і з надламаними крилами повернути зі світу мрій у тверде реальне життя.

Менші вимоги до учнів і меншу відповідальність за навчання мають аматорські танкові школи. У більшості діти в них зразу попадають у танкову „ляборaторію" і зразу вивчають програму для прилюдного виступу, що йде по лінії „подивляйте мене" і розрахована на скорі зовнішні ефекти. Тут часто буває, цілком нехтують фізіологічні та психічні особливості дитячого і юнацького віку, і у висліді трапляються такі курйози, що 10-12-літні дівчатка танцюють ролі великих балерин, у яких мусять вмирати з кохання („Лебедине озеро"), танцювати ексцентричний танець вуличної дівчини („Дон Кіхот") або вогнистого, популярного і на наших імпрезах мадярського чардаша. Заля гримить оплесками (бабці, мами, тітки і приятелі родини), а бідній 10-річній балерині весь час в колінах трясеться ноги від напружливого танцю навшпиньках. А прецінь, замість манірувати дітей, іноді навіть наносити їм фізичної шкоди, власне на аматорських курсах слід дітям дати більше нагоди для природної інтерпретації танкової теми, базованої на фантазії та реальних життьових ситуаціях, і тоді техніка не є найважливішою і своєю монотонністю не перевтомлює дітей, а вивчення танцю приносить їм щиру радість. Такі творчі лекції розвивають інтеліґенцію дітей, звичайно, не в академічному розумінні, а в здібності інтуїтивно відчути красу танкового руху, його зміст та розуміння тонких нюансів рухової інтерпретації танкової ідеї.

Коли це є курси народних танців, необхідно впровадити учнів в атмосферу народного мистецтва, подати важливіші відомості про народну пісню і музику, про народні обряди, головно ті, в яких є народні танці, також про одяг і за-

(Закінчення на стор. 4-ій)

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА ЖІНОК-АРТИСТОК В НЮ ЙОРКУ

Виставка, улаштована Нюйоркським Відділом Союзу Українок Америки, мала не зовсім зручну назву „Мистецької виставки жіночої творчости", під чим можна було розуміти виставку ручних праць та подібних виробів. Між тим була це виставка таких галузей пластичного мистецтва, як малярство, графіка, різьба і кераміка. Була вона улаштована в одній з менших заль Українського Народного Дому в Ню Йорку, протягом лише одного тижня (13—20 жовтня 1957 р.) і нараховувала коло 75 творів малярства і різьби та кільканадцять керамічних виробів.

Почин Союзу Українок треба особливо вітати, вже з огляду на те, що в українському інтелектуальному житті становище жінки було завжди особливе, в духовій ділянці воно дорівнювало чоловікам, а в громадському і родинному колі жінка була шанована і не була на становищі якоїсь нижчої істоти, як це було в більшості інших народів, навіть західньо-европейських. Вже в найстарших часах нашого історичного життя, українські жінки займалися інтелектуальною працею, зокрема мистецькою ділянкою. Не було це наслідком якогось „матріярхату", як це „пояснюють" деякі автори. Але був це вислід культурного рівня нашої праісторії та історії, особливо княжих і козацьких часів. Ця широка і цікава тема має численні факти і пам'ятки і ми не можемо нею займатися в короткій статті. Вкажемо тільки на цікавий факт, дуже рідкий в новішій історії, що вже в XVII стол. були відомі українки-малярки високої кваліфікації. І так в документах Львівського Братства, де записані ймена малярів, що гуртувалися коло Братства, безсумнівно українців, згадується жінку-Хоминову, що була членом малярського цеху, себто признаним цеховим майстром малярства!

На мистецькій виставці в Ню Йорку представлені були твори жінок переважно з Ню Йорку, слабше були заступлені ті особи, що перебувають поза Ню Йорком, а зовсім не була заступлена Канада. Кілька ймен — з місцем перебування поза Америкою і Канадою, що становлять собою важливе звено в розвитку сучасного українського мистецтва. Ті відомі ймена були представлені випадковими творами, з приватних збірок, але і ці поодинокі твори були дуже важливими для цілости виставки. І так сеньйор українських мисткинь Олена Кульчицька (Перемишль - Львів) була заступлена трьома рідкісними рисунками олівцем. Відома емалієрка Марія Дольницька (Відень), одинока високо-кваліфікована емальєрка в цілій середній Европі — двома емалями „Гуцули" і „Лірник" (збірка п-ва Кобринських). Визначна артистка монументального малярства Софія Зарицька - Омельченко (Париж) — 6 монотипами, що дають поняття про размашистий, а при тім прецизний мазок монументалістки. Відомий графік — Галина Мазепа з Венесуелі, представлена була лише одинокою темперою, тоді, як таки в Ню Йорку находяться її більші твори.

Не маючи змоги зробити докладний огляд і критику вивиставлених творів, вкажемо лише на прикметні особливості деяких експонатів.

Л. Морозова, визначна представниця київської малярської школи, представлена 2 прекрасними портретами, а з інших дворів особливо привабливий осінній красвид з гір Кетскилл.

О. Дядинюк, крім двох делікатних красвидів олією, заступлена одною з найкращих своїх стилізованих графіків — „Дівчина з Крилосу".

І. Шухевич, завжди солідна і майстерна в своїх творах, крім портретів, любується в красвидах і квітах.

Є. Стефанович-Музика, визначний графік, заступлена, на жаль, лише одиноким дереворитом.

К. Кричевська, відома своїми прекрасними різдвяними картками, виступила з двома акварелями.

І. Прийма еволюціонює до модерністичних форм, але, на щастя, її кольористика не йде за брудноватими „абстрактними" тонами, а притримується ясних і чистих барв.

Н. Стефанів робить добре враження, особливо її графічні праці.

Різьба була заступлена трьома іменами — І. Букосмська, Н. Безбородько, Н. Климовська, а в „композиції", з них І. Букосмська більш модерністична, розкладаючи пластику на площі, дає не тільки відчуття ритму, але також темпераменту.

Окремо були представлені на виставці праці студенток Української Мистецької Студії у Филаделфії (Н. Безбородько, Х. Зелінська, Н. Климовська, С. Лада, Р. Лучаковська, О. Мурій, І. Шумська), що провадиться визначними українськими мистцями і педагогами — П. Мегиком і П. Андрусевим. Назагал праці студенток роблять гарне, приємне враження і видно, що керівники Студії вкладають багато праці і терпеливости. Виставлені добрі портрети, красвиди і мертва натура, слабші фіґурові рисунки. Шкода, що не була виставлена графіка Х. Зелинської на теми українського староняжого епосу, що так помітно вибивалася на тогочасній виставці студії. Звертають на себе увагу також праці Р. Лучаковської.

З інших молодших адептів мистецтва вибиваються на передове становище праці А. Оленської - Петришин і Х. Оленської (особливо інтересні шкіци). Талановито виконано портрет і квіти Погребинської (учениця Л. Морозової).

З керамічних виробів гарні праці дали Н. Тершаковець і І. Шумська, орнамент котрих побудований головно на гуцульських мотивах і тому вони трохи затяжкі для білого підкладу. Більш мальовничий мотив зі старих українських гафтів, застосований на одній кераміці І. Шумської, робить прекрасне враження, але він, знову, наложений емальовими фарбами на поливу, а не рисованні під поливою.

Загально про виставку можна сказати, що вона відбиває характер кращої половини людства: брак жіночих актів, складніших фіґурових композицій і мало квітів.

Імпреза, очевидно, не мала жюрі, про що свідчить неоднаковий рівень експонатів. Думаємо, що для участи в жюрі не було таких одважних чоловіків, а поміж жінками також не було багато бажаючих... Здаємо собі також справу, що і ця рецензія, написана з найкращими інтенціями, не знайде ентузіязму в учасниць цієї цінної виставки, яка стала визначною подією нашого культурного життя.

В. С.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Клівленд, Огайо

Громада „здала"!

Декілька тижнів тому Ваш слуга на цьому місці „громив" велику клівлендську громаду за малий відгук на голос Капелі Бадуристів і її експонента — співака Мінського. В закінчення того невеселого звіту автор пригадував громаді новий іспит зрілости, що ждав її: виставу „Невольника", що її — в співпраці з хором „Гомін" — підготовляв Театральний Гурток, під мистецьким керівництвом Миколи Крижанівського.

Для тверезого спостерігача, що привик до таких подій, стільки ліризму з приводу однієї, чи двох вистав може викликати тільки гомеричний „сміх на залі". Але уявіть собі велику пустиню, яка раптом перетворюється у країну сповнену життя... Уявіть велику, вияловілу докраю й до (рідного) краю громаду, яка несподівано прокидається, бере своїх дітей за руку й два дні під ряд заповнює театральну залю, не зважаючи на одночасну популярну забаву, не зважаючи на холод, дощ і епідемії інфлюенци... А з кону до тієї громади, пробудженої (із страшного сну про страшну дійсність, що в лабета бере її дітей) рідне слово, рідна пісня з уст живих славних предків, брязчання рідної зброї переможної ринуть і ринуть... Чи це, в відміні, не та сама ілюзія, яку нещодавно так капітально (як хтось боїться слова „геніяльно") — у найглибшому, найтрагічнішому сні українського скитальця наших днів — передав Богдан Нижанківський („Я вернувся до мого міста")? ... Чи після такої вистави „Невольника" кожний учасник і кожна учасниця не могли про себе сказати: „Я вернувся (-лася) до мого краю — ми вернулися до себе самих)?" І чи не природніше, ніж після піснуватої академії, було б саме після такого переживання вдарити спонтанно „Ще не вмерла"? ... Квіти і спонтанна подяка громади (що її висказав дир. М. Бігун) були живим доказом, що тут, на сцені, зарито (й на щастя в Клівленді вже відкрито!) чи не наймогутніший засіб виховання молоді й відсвіження „старих" — усіх можливих річників!

Умови виконавців були направду незавидні: семеро учасників грали з медичними іньєкціями, „Степан" — як пристало на отамана — аж з трьома (бо тричі тієї днини... впав буд скошений недугою!...). Автор цих слів одного тільки хотів би: таку пісню, такі слова вдати, щоб заворожити і виконавців і глядачів у поставі з 26 й 27 жовтня! Тоді Клівленд милевими кроками вернув б до своїх славних минулих днів, коли він у житті американської України „передніх пас".

Режисерові Крижанівському належиться кредит за порівняно (як на матеріял і перші кроки гуртка) високий рівень вистави. Щоправда, в особах Я. Сідельника й Л. Дмитревича йому стояли до диспозиції й допомоги готові сили, проте з більшістю треба було починати таки від „а". Коли молода, відома з дотеперішніх співацьких виступів у Клівленді Марта Кульчицька притьмом завоювала серце глядачів; коли Б. Шиян, з гендікепом недуги, „не дався" в дуже важкій, психологічно нерівній (і „не дуже вірній) ролі Степана; коли гурти „грали"; коли козацькі типи голубили око й вухо ілюзією репінських узорів (з картини: „Запорожці пишуть лист до султана"); коли всі порожні місця п'єси були виповнені серцем і перцем; коли мова й вимова всіх була чисто літературна, то це заслуга режисера і справжнього мистця слова, Миколи Крижанівського. До того ж ще Антеєм, силачем, що сам дістав силу від землі й цю силу землі рідній повертав, був Я. Сідельник, у ролі козацького ветерана Коваля. Мені здається, що й стократна читка „Тараса Бульби" не дасть і не зробить на молодь тадого могутнього враження, як упродовж двох дій оглядати і слухати Сідельникового Коваля. Було б гріхом цього актора, в додатку обдарованого солідним голосом, стояти осторонь сцени. Пара молодят Ярина (Марта Кульчицька) і Степан (Б. Шиян) дали собі раду з „психологічним курцшлюсом" першої дії, коли їм автор дає... п'яти хвилин на перехід з любови братасестри в кохання парубка й дівчини. Тендітна лірична Мартуся Кульчицька цим разом була повнокровна українська дівчина, в п'ятій дії, то була ціла акторка. До того ж її козир-спів... — маестро Крижанівський дістав подвійний аплявс, коли призначені для нього квіти, без надуми передав цій розцвітаючій поклонниці мистецтва. Б. Шиян, що більше підходив ...у ті дні до лічниці, як на командне становище в боях, бравурив, як міг, нерівну ролю Степана, що — хіба тільки з ласки „поетичної ліценції" — з хлопчака-годованця за два роки авансує на... козацького отамана. Так, чи так, Шиян, з своїм щирим, грудним голосом і чистою дикцією, явище на сцені наскрізь симпатичне.

З дальших роль згадати б досвідченого Л. Дмитревича, що голосом і мімікою свого Опари, копіював писаря з названої тут картини Репіна (чи Ріпина), далі В. Мудрака, що поставою, таємничістю вигляду й виступу створив вірний образ доброго духа корацтва — Недобитого, симпатичну З. Тарчанин (подруга Ярини) і козаків, чи селяни. І. Шевця, Д. Стойкова, М. Німця, Мішкевича, О. Покошівського, М. Моця, та дівчат Л. Швабінську, Н. Долинську, Ш. Долинську, Т. Шус, та Л. Кострик. Балетмайстрові й помічникові режисера, В. Райці й В. Богуславському належиться признання за танець „Запорожець", а дівчатам — за хоровід. Декорації були заслугою Т. Білинського, дискретне, солідне музичне оформлення дали пп. В. Третяк (скрипка) і І. Лесик (фортепіян). О. Оліяр, був адміністратором, що за сотнею різних біганъ і постачань не втратив ні нервів, ні доброго гумору. Йому ревно допомагав добрий дух з-за сцени, „недобитий" недавньою недугою О. Чайка.

О. Гайський.

СКРИПАЧКА ОКСАНА СІМОВИЧ В КАМЕРНІМ КОНЦЕРТІ

В концерті камерної музики, який відбудеться у Филаделфії у залі американської музичної школи „Сетлемент Мюзік Скул" в п'ятницю 15 листопада ц. р. о год. 8.30 веч., візьме участь наша відома скрипачка п. Оксана Сімович, яка вчить в цій американській школі. Концерт влаштований для американської публіки.

Фірма П. Стасюк

124 Перша Евня, Ню Йорк 9, Н. Й.

Продає у своєму склепі слідуючі товари, по наступних цінах:

Свіжі або вуджені **ШИНКИ** задні	53¢ lb	Імпортовані з Польщі **ШИНКИ** передні в кенах	68¢ lb
СОЛОНИНА солена або свіжа	19¢ lb	**КОВБАСА** мелена	62¢ lb
КОВБАСА свіжа не вуджена	75¢ lb	**САЛЬЦЕСОН** першої якости	69¢ lb
Варена **ШИНКА** Boiled Ham Sliced	$1.39 lb	**КИШКИ** кашані або рижові	32¢ lb
ШИНКА задна в кенах марки "Decker"	69¢ lb	Імпортовані **ШИНКИ** задні чеські в кенах	87¢ lb
ПАСТРАМІ в цілім кавалку	95¢ lb	**ВУДЖЕНКА** (цілий бочок)	52¢ lb

КРІМ ЗНИЖЕНИХ ЦІН КОЖНИЙ ПОКУПЕЦЬ, ЯКИЙ КУПИТЬ ТОВАРІВ НА $10.00 АБО БІЛЬШЕ (КРІМ ШИНОК В КЕНАХ), ОДНОРАЗОВО АБО НАВІТЬ В КІЛЬКОХ ДНЯХ, ДІСТАНЕ КІЛЬЦЕ СПЕЦІЯЛЬНОЇ КОВБАСИ В ПРЕЗЕНТІ.

ПРИ КОЖНОМУ ЗАКУПІ ПОКУПЕЦЬ ДІСТАНЕ ПОСВІДКУ КУПНА, НА ПІДСТАВІ ЯКИХ ОДЕРЖИТЬ ПРЕЗЕНТ БУДЬ-ЯКОГО ДНЯ, — ВІД 1 ДО 30 ЛИСТОПАДА.

P. STASIUK
124 First Ave., New York 9, N. Y.

БАЛЕТНІ ШКОЛИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

охочувати учнів по змозі, хоч би лише частинно, танок самим виконувати.

Вилика шкода, що між численними українськими курсами нема, мабуть, ні одного курсу ритмічної гімнастики, евритмії, ритмо-пластики, за первісними методами їхніх основоположників (Жак Далькроз — Женева, Р. Штейнер — Базель,, Р. Лябан — Братислава). Їх метою не є вивчення сценічних танців, а поєднання музичного ритму, динаміки напрямку і темпу з фізичними рухами, що дає цілком вільну інтерпретацію музичного твору. Вправи ці розвивають грацію, координацію рух' умову та фізичну контролю, дають приємне почуття здоров'я і молодости. Вони однаково відповідні дітям і дорослим особам, і тому з них користають жінки, що ведуть малорухливе, сидяче життя, вчителі та домашні господині. Такі курси на терені Америки й Канади ведуть передусім шведські і фінляндські фахові вчителі, і їх шкільні покази, що є серією звичайних лекцій, глядачі сприймають з великим признанням, як прекрасний природній вияв естетики і гармонії рухів.

Чому б і нам не продовжувати на місцях нового поселення цієї мистецької активности (ритмічна гімнастика, евритмія, ритмопластика), яку ще у 1930 рр. розпочала у Львові О. Федак-Дрогомирецька, абсольвентка женевської школи, Н. Манчинська, що в театральному інституті в Києві вчила ритмо-пластику та введення ритмічного руху у театральні вистави, та Олександра Саєнко, вчителька ритмопластики в студії О. Гірняка у Львові. Напевно серед молодшого українського покоління знайдуться тут фахово вишколені сили, що могли б серед наших дітей і молоді спопуляризувати цей шляхетний, можна б сказати, інтелектуальний рід музико-фізичного виховання.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМТРЕМК, Міш. — Місячні збори Т-ва „Згода", Відд. 20, відбудуться в суботу, 16-го листопада 1957 р., о год. 6-ій веч., в Українській Хаті — 2240 Grayling вул. Проситься членів прибути на збори та приєднати, хоч одного члена кожний, ще цього року. Довгуючих членів проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — 397 Відд. повідомляє своїх членів, що побір вкладок є в суботу, 16 листопада, від год. 5-6:30 веч. та в неділю, 17 листопада, від год. 12-1:30 впол. Звертаємо увагу довгуючих членів, що згідно зі статутом, не можна залягати довше, як 3 місяці, щоб не бути суспендованим. — М. Субтельний, предс.; О. Штогрин, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, відбудуться в суботу, 16-го листопада 1957 р., о год. 7:30 веч., у Винярського. Просимо прибути на збори. — І. Бурний, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Б-во св. Димитрія, Відд. 288, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада, зараз по Службі Божій, в церковній залі. Довгуючих членів проситься вирівняти свої вкладки якнайскоріше, бо інакше будуть суспендовані. — М. Брус, предс., В. Заґвоський, кас.; Д. Мушастий, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 206, відбудуться в неділю, 17-го листопада, в парафіяльній залі, при 74 Геррис Еве., о год. 1-ій по пол., точно. Просимо всіх членів прибути на збори, з огляду на важливі справи до обговореня і полагодження. Впишіте своїх дітей і знайомих в ряди членів УНСоюзу! — В. Киндефорський, предс.; І. Кокольський, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Б-во св. о. Николая, Відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17-го листопада 1957 р., о год. 1-ій по пол., в УНДомі — 4655 Мартин вул. Проситься членів прибути на час і вирівняти свої залеглості, щоб не наразити себе на суспендування. Також кожний член повинен старатися, щоб приєднати, хоч одного члена в цій передконвенційній кампанії. — Т. Грицай, предс.; І. В. Іванчук, секр.

• ПРАЦЯ • HELP WANTED MALE •

NAIL & RIVET MILL OPERATOR

Досвідчений оператор здібний в оперуванні та „set up" BLADER OR NATIONAL NAIL MACHINE IN SHIFT WORK. Добра платня. Компанійні користі.

Голоситись

IGOE BROS. INC.
Ave A & Poinier St., Newark, N.J.
Bigelow 3-3450

МЕХАНІКИ ВАНТАЖНИХ АВТ
Deisel and Gas

Нац. організація вирібні вантажних авт має місця для першоклясних механіків, у своїй робітні направ.

Юнійна ставка і великі користі. Приймається на денну і нічну зміни.

Телеф.: Mr. Buell
між 9:30 A. M. і 3:30 P. M.
BI 2-4400

ПОРТЕРИ і ДО ВАКСУВАННЯ

Частинна праця (part time). Початок праці о год. 5-ій пол.
15-25 Whitehall Street
Room 210
New York, near South Ferry
between 3-5 P. M.

• ПРАЦЯ • HELP WANTED FEMALE •

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол. 5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч. 5 днів — 37½ год. в тижні.
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, Ілл. — Збори Б-ва св. о. Николая, Відд. 106, відбудуться в неділю, 17-го листопада, о год. 12-ій впол., в домі Відділів УНСоюзу — при 843 N. Western Ave. Просимо членів і членкинь прибути і по можності вирівняти свої вкладки до кінця року, щоб не переписувати довгів на слідуючий рік (1958). Повідомляємо тих членів, що були суспендовані від червня 1957 р. до 26-го жовтня 1957 р., прибути на збори, вирівняти свій залеглий довг, щоб могли бути прийняті наново в члени Б-ва і УНСоюзу. У противному випадку будете виключені з членства, а рівночасно втратите всі привілеї і права УНСоюзу. — Й. Коцовський, предс.; М. Попіль, кас.; Г. Дацьків, секр.

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

2-го листопада 1957 р., на 70-му році життя
ЗАСНУВ У БОЗІ

✝

ЯРОСЛАВ МОЛЧКО
дипл. інженер.

Походив з Сервир, Зборівського повіту, в Зах. Україні.

Похорон відбувся у Фрайденштадті, Західня Німеччина.

РОДИНА

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що в дні 1-го вересня 1957 року померла
НАША НАЙДОРОЖЧА та НЕЗАБУТНЯ МАМЦЯ

бл. п. Пелагія з Барановських КАЧАЛУБА

в місті Скалат, округ Тернопіль.

Горем прибиті:
донька — Євгенія НЕДОРОДА
зять — Діонізій НЕДОРОДА

• REAL ESTATE •

Verona
VERONA HEIGHTS, N. J.
Гарні "split level" ДОМИ, на горб. землі і в розкладі для цілої родини.

Склад:
- Площі ⅓ акр. і більше
- Пластеровані стіни і стеля.
- Просторі, ясні кухні
- Входи до передпокою
- Вбудовання на квіти внутрі і ззовні
- В партері відпочинкова кімната і з денним світлом підвал
- Люксусові лазнички
- 100 amp. електрика
- Міські канали і хідники
- Вбудований ґараж і асфальтова в'їздова дорога

Положені бл. нової High School і Grade School, крамниць і ком.
Від $21,750. Догідні платні.
Дороговказ: Bloomfield Ave to Fairview Ave, right on Fairview Ave., ½ mile to premises.
LEWIS EPSTEIN, Builder
CE 9-3246. Evenings, PI 6-6885.

JERSEY CITY
21 род. апарт. ДІМ — при 2671 Hudson Blvd., pir Glenwood, вимагається $22,000. Ціна $88,000.
Mr. Segal
1060 Broad St., Newark, N. J.
MA 3-6743

• MISCELLANEOUS •

Тепер багато людей носять
ШТУЧНІ ЗУБИ
з більшою вигодою.

FASTEETH, алькалічний приємний порошок (неквасотний) держить сильніше штучні зуби. Щоб свобідніше їсти і говорити, посипте тільки трохи Ваші зубні плитки порошком FASTEETH. Не залишає смаку, ані почуття гуми чи пасти. Усуває „запах плитки" (зубний видих). FASTEETH можна одержати в кожній аптеці.

№ F. 1

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

• ДО ВИНАЙМУ КІМНАТИ •

MIAMI—FLORIDA — маємо до винайму умебл. апарт. з кухнею, начинням до варення столовим накриттям на тиждень, місяць, або цілий сезон
Mr. & Mrs. FRANK TARANDA
684-692 N. E. 85th Street
Miami 38, Fla.—Tel. Plaza 8-1075

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Н. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь ліпше

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н. „J. M. L. Herb Compound #6" а вже завтра почуються ліпше.

Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.

Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своййому приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.

Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:

THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телеф.: GR 3-3550
КУТЯ — МАК,
МЕД — ГРИБИ.

• РОЗШУКИ •

Соломея Салапата пошукує свою сестру, замужну за СТЕПАНОМ ГАВРИЛЯКОМ, яка походить з Устянова, пов. Бережани, донька Катерини і Стаха Валек.

Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Solomea SALAPATA
P. G. R. Zlotorya
Hajnowska 5
pow. Zlotorya
Poland

ЄВСТАХІЯ ГРАБИКА, з села Лукавиці, пов. Ліско, який правдоподібно живе в ЗДА або в іншій країні, пошукують брати Антін і Саверко. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
E. SOWIRKA
638 Gifford St.
Syracuse, N. Y.
Заграничні газети прошу передрукувати.

• ДО ВИНАЙМУ • FOR RENT •

УМЕБЛЬОВАНА КІМНАТА до винайму в Ню Йорку, (український дім) з повним комфортом — передпокій і лазничка — для одного мужчини. Окремий вхід. Рекомендації вимагані. Платня, залежна від умовин. Голоситись тел. від 12-ої впол.
GR. 7-7702

ДО ВИНАЙМУ
4 великі, ясні КІМНАТИ.
Свіжо відновлені.
Поміркований рент.
104 Magnolia Street
(near Bergen St. & 18th Ave.)
Newark, N. J.

• MOVIES—THEATRE •

СЬОГОДНІ і ЗАВТРА!
Чудова драма в кольорах:
"SYMPHONY OF LIFE"
AMERICAN THEATRE
3rd St., betw. Ave. B and C
NEW YORK CITY
CA 8-6875

• MISCELLANEOUS •

JOHN KRAUSS, INC.
117-09 Liberty Ave. (Retail Store)
Richmond Hill, Long Island
М'ЯСО
і
М'ЯСНІ ВИРОБИ

ALBERT MAIER, Inc.
Pork Store
Найліпше вепрове м'ясо і м'ясні вироби.
Гуртовий і дрібний розпродаж.
1927 Washington Avenue
Tremont 8-8193 Bronx 57, N. Y.

МИХАЙЛО КАНЮК
Погребник
KANIUK
CHICAGO FUNERAL HOME
2321 W. Chicago Avenue
Chicago 22, Illinois
Phone: ARmitage 6-4575
Похоронне заведення існує вже понад чверть сторіччя.

Рачестер!
УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ в НЮ ЙОРКУ
організує в м. РАЧЕСТЕРІ, Н. Й., за старанням Пластового Сеньйорату
КУРС ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
За інформаціями звертатися:
R. WERHUN, pl. sen.
148 Townsend St. Rochester 21, N. Y.
Tel.: HO-pkins 7-5007

Короткі Вістки

● **Джордж В. Аллен,** американський професійний дипломат, який 20 років тому розпочав свою дипломатичну кар'єру в консуляті в Атенах, а останній рік також був амбасадором в Атенах, виїздить до Вашинґтону на нове становище керівника Інформаційної Агенції, яка є централею американської інформаційно - пропагандивної служби у широкому світі. В прощальному інтерв'ю з грецькою пресою Аллен боронив американську політику, яка — заявив він — мусить рахуватися з англійським союзником. Греки вважають, що ЗДА занадто слабо підтримують визвольні змагання на Кипрі.

● **В Альпах** згинуло у 1957-му році 385 осіб. Це — найбільше число від часу, коли почали вести статистику нещасливих випадків в альпіністичному спорті. З названого числа 111 смертних випадків сталося в Швайцарії, 43 — в німецькій частині Альп, 42 — у французькій, 109 — в австрійській, а 80 — в італійській. Найчастішою причиною „білої смерти" вважають легковаження альпіністами - початківцями небезпеки при здобуванні високих шпилів.

ЧИ У ВАС ЗАГАЛЬНА СКЛЕРОЗА?

Загальна склероза сама виявляє себе в неправильному функціонуванні мускулів. Видужання залежить від відтворення дій нервових центрів, щоб відновити гармонійну працю нормальних процесів людського організму. Це намагання зробила хіропрактика і вона має великий успіх у лікуванні багатьох випадків недуг загальної склерози і дає нам тепер нову запоруку здорового життя.

Досліди в Spears Hospital причинились до дальшої успішности поборювання хіропрактикою того паралізуючого ворога. Ідіть до Вашого місцевого хіропрактора або пишіть по безплатну літературу про Multiple Sclerosis й інші подібні недуги.

Spears Chiropractic Hospital — Dept. A 102, Denver 20, Colorado

Хто хоче пізнати, якими шляхами прямує українська визвольна думка, той повинен уважно прочитати блискучий твір талановитого українського письменника і публіциста д-ра ЮРІЯ ЛИПИ

ПРИЗНАЧЕННЯ УКРАЇНИ

Автор цієї книжки в 1944 році згинув геройською смертю в рядах УПА у боротьбі з московсько-большевицькими окупантами.

Замовляйте: Ціна $1.50
SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! УВАГА!

Подаю до загального відома усім: Українським Книгарням, Кіоскам, Крамницям і Всьому Українському Громадянству про
НАЙОРИГІНАЛЬНІШІ
РІЗДВЯНІ ЛИСТИ (картки)
4 взори, в кольорах, з українською тематикою.
Накладом: Тараса БАРАНА.
— ГУРТІВНИКАМ ВЕЛИКИЙ РАБАТ. —
За надісланням ОДНОГО ДОЛЯРА висилає відворотною поштою 11 ЛИСТІВ.
"Lotus" TARAS BARAN, 24 Pine Ave. E.
Montreal, Que., Canada; Tel.: BE. 8245

Your phone—quickest way to anywhere!

Pick up the phone and you're there, *in person*—next door, across the nation, even overseas.

Today there's just about no person or place you can't reach by phone. And reach for surprisingly little cost.

Why not surprise someone you haven't seen for a long time with a telephone call today?

You will be delighted at the fun you (and the folks that you are calling) get from your telephone visit.

NEW JERSEY BELL TELEPHONE COMPANY

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568